

ЗАМАН

ГАЗЕТ 1924 ЖЫЛДАН
БЕРИ ЧЫГАДЫ

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ
Интернет-версия: zaman.smikbr.ru

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

БАГЪАСЫ
3 СОМДУ

КЪМР-ни Парламентинде

Сюзюллок вopросланы тохташдыргъандыла

КЪМР-ни Парламентини Президиумуна жыйылуунда жоюм арык вopроска кыралганды. Аны законла чыгарыу органы башчысы Бечелланы Илимс бардырганды. Депутатла бля бирге Президентни бля Правительствоу республиканы Парламентинде келечиси Залим Каширкова ишлегенди.

Бек алгъа депутатла, Бечелланы Илимсны айтканы бля, Парламентини кезиунден алгъа бардырыллыкъ жыйылууну повесткасына кырагандыла. Анга ондан арык вopрос киреди. Аланы араларында «КЪМР-ни 2008 жылгъа республиканы бюджетини июсонден», «КЪМР-де 2007-2010 жылгъа жаш юйорлени жашау журтла бля жалчылуу» эм «КЪМР-де 2007-2010 жылгъа да ипотека кредитованияны айнытуу» деген республикалы целевой программаланы ислеринден законпроктеле, КЪМР-ни 2008-2010 жылгъа социальнай-экономика айнууну прогнозуна проекти,

ле кийириуну июсонден» законпроктеле бля депутатланы Законодательство, кырал кзурулуш эм жержери самоуправлянияны вopрослары жаны бля комитетни председатели Руслан Абазов шагърей этгенди. «2002-2010 жылгъа КЪМР-ни жашау журт-коммунальнай молк комплексин жангыртууну» республикалы целевой программасына июсонден» КЪМР-ни Законуна толтуруиле кийириуну июсонден» законпроктени Экономика политика жаны бля комитетни председатели Михаил Заместителни Михаил Гончаренко, «КЪМР-ни бир-бир законилары койлерни тазеттениге санауну июсонден» законну проектин а Экономика политика жаны бля комитетни председатели Мамакгарланы Тажир кертоттенди.

Акыры 2-чи бетди.

ФОРУМ

Сочиде бардырыллыкъ «Кубаны-2007» халык араны экономика форумда Къабарты-Малкър эм инвестиция проектин кертотторукду. Аланы бир кызууна кере келишилме кыбыл этилме деген мурат барды.

Форумда башха проектеле бля бирге инвестора эс бурган келишилме да этилгенди. Ол а анга кыатышханлагъа КЪМР-де хал тюрленгенни, инвестиция салгырга бек ичти олга болганларны кертоттор иючю этилди. Проектлени жарымы туризм эм тау лыжа спорт бля: Эльбрус эм экинчи эм иючючю канат жолпаны. Четте канат жолу, «Жылы Суу» турист-рекреация комплексини, «Чипер Азау» тау-лыжа комплексини кзурулушлары, «Прюит-11» альпинист комплексини жангыртуу бля байламдыла.

Канат жолу экинчи кесги ишлене, «Мир» станцияны

Элбрусда инвесторлагъа онгла артыкда игидиле

бир сагытка 2400-ге жууук адамны кертотторге онг болукду. Ючюнчю канат жол бля «Къара-Башы» станциягъа 1500 адам кертотторукду. Мында уа жазда, кышда да лыжа бля учаргъа болукду. Аланы ишлерге 750 миллион сом керекди, ол ача 70 айдан сора кыайтарыллыкды.

Четте июсонден айтканда уа, бери тау-лыжа спорт бля корешгенле, снубордисте да, аланга тау башына миерча тап онгла кызаргъа керек болук тургуды. Мында эки канат жол ишлер иючю 430 миллион сом керекди, ол ача 44 айдан кыайтып башларыллыкды.

Элбрусу север-восток этегин кайыраныну проектен

уа, башха жерледе тюбемелеген, «Жылы-Суу» турист рекреация комплексини кзурулуш киреди. Анга, ссз иючю айтканда, инвестор да табылгъанча керенди «Интеррос». Ол холдингтин президенти Владимир Потанин бля КЪМР-ни Президентни Арсен Канков аны кзурулушун бардырыу июсонден меморандумгъа кыл салгандыла. Комплекс ишлени бля шалса, бери бир жолгъа 10 минг лыжачи келирге болукду, бийик лыжа жолпаны да 200 километрге жетдирилген онг табыллыкды. Мындагы кзар тухулугъа санаулады, 3500 минг метр бийикликде уа онг жайда да зрмейди. Андан сора да, байланд Кисловодкеге дери жаланда 85 километр барды, гара суу-

ла бля шауандыла да кёлпюле. Бери керек болган инвестицияланы ёлмеши 18 миллиард сомду, ол ача 81 айдан кыайтарыллыкды.

Дагыда бир тау-лыжа комплекс «Чипер-Азау». Бу проектеле керме машина жол, бир сагытка 2000 адамны кзуруга кертотторок «Эски Кругозор-Чипер-Азау» деген майткан канат жол, бир сагытка 6000 адамны кертотторок ич шинтикалы канат жол, кч тау-лыжа беричю пункт, башха объектеле да ишлерге белгиленди. Битеу бу затлы бир жолгъа бери кёллик 6000 адамны жуумушлары тамамларгъа онг берилдикды.

Акыры 2-чи бетди.

Къуанчылы телеграмма

Бийик көрюдюле

«Къабарты-Малкър Республиканы Чегем шахтары, Чегем районы, председатели А.А. Ариншевча. 2007 жылны экинчи кварталда эм биринчи жарымыны итпаларына керге, файдалы молк жюрюктюну мурдоору элини социальнай инфраструктурасы айнытууга этген къошуучулугу иючю биринчи жер берилгени бля районну коллективни алгъышылды.

Советни председатели Кузнецов»

Ма бийик телеграмма алгъандыла чегемли райончула Потребитель обществоланы Битуресовичи советини председателинде.

Райло жолго, мингтеле бля саналгъан кесича предпритиланы араларында, эришюледе хорлап, биринчи неда экинчи жерлени алып турганыны бир ненча жыл болды. Анга хазна кыялмай битеу кварталланы жарымы жылды, жылпаны топтарына керге келген башында телеграммала райлода кёл жылпанды бери да кыала болуп турганылары шагъатлык этеди.

Алай эсе уа, ол улпу производство жетишми сатуу-алуу этген учурденде кестерлене товар обороту планларын битеу техника-экономика кёрюмделе жаны бля дайым да толтуруп турганыларны кертотеди. Бийилны биринчи жарымында

бёлюм къаллай атламла бля айныгъанын кертоттен бир кызууну тарихиле келтирейик. Алты айны ичинде розницагъа онбир миллион 149 минг сом багысы товар айландырылганды эм бу кёрюмдю озган жылны алай кезиюнокондон эсе эки миллион 58 минг сомгъа эм жарыкжыллык пландан он миллион сомга кёлди. Производство задында кертоттенгенди эсе 11,5 проценте ёсгенди.

Ара аш-азыкда да райло оборот пландан алгъа барды эм былтырны бу кезиюно кёрюмдотленгенди эсе бийилкызыла бийикдикле. Ссз иючю, 2006 жылны биринчи жарымында айландырылган ача 717,8 сом болганды. 2007 жылны алты айында план бля 809 минг сом болургъа керек эди, болгъаны уа 875,5 минг сомду. Башыча айханда, алтайлык план он проценте артыгы бля толтурулганды.

Жылны башындан бери озган кезиюно ичинде потребитель общество билим берген койлерине эскемдене киргизсе эл молк продукция сатып алгъанды – озган жылдан эсе бир миллион 282 минг сом багысына кёл. Алай бийик кёрюмделе жаланда Къабарты-Малкърны угъай, сау-журтросейин окууну бир деп бир район потребитель обществосунда жокчула.

К. АЗРЕТОВ.

КЪСХСА БИЛДИРИУЛЕ

Социальнай политикагъа - аслам эс

Къабарты-Малкърда 2007 жылда социальнай политикагъа кзыоранча 10,3 миллиард сомгъа жетердикле.

Бу аханы 67,6 процентни Пенсия фонддан, 18,6 процентни КЪМР-ни бюджетинден, 10,5 процентни Социальнай страхованияны фондундан эм 3,4 процентни Халкыны иш бля жалчытуу фонддан берилди.

Бусагъатда кырал социальнай политика аслам эс бурды. Ол политиканы жашауда бардыргъан бля институты а Пенсия фонду, Жарсыугъа, фонду вносна заманын келтирилди. Биринчи июньга жиберилдик кылып турганы 748 миллион сом болганды.

Бизни кор.

Ачык селешу

Бу июкюде Нальчикини школларыны кч жоюге жууук окуучуларыны 27-чи номерли орта школунда жыйылгандыла. Ала бери Нальчикини бля Санкт-Петербургу араларында «Чыксыз билим алыну» деген телемостко кыатыштыргъа келгенди.

Бийил шахтары 17-чи эм 27-чи номерли школларыны онбир окуучуу Къошак халда да билим берги жаны бля регионалы аралы ассоциацияны оюсо бля Санкт-Петербургу бийик билим берген койлерине эскемдене киргизди. Телемосту кезиюнде ала нальчикини школчулагъа улпу шахарда билим алган къалай болганыны июсонден айткандыла.

Телеконференцияны Къошак халда билим берги жаны бля регионалы аралы ассоциация кыраганды. Ол ишчи бля муратлары сабийлени билим алырга эм илму тинтиу иш бля кореширге сейилерин ёсюрюк болганды.

ОСМАНЛАНЫ АЙШАТ.

Жангы техника къоль болганды

Къашхатауда чекленген жууаплыгы болган «Черек-1» общество кёл болмай жангы техника къоль болганды. Ала 40-45 тонна жоюно бир жолгъа элтен эки америкалы «Интернационал», сора кесибини «Урал» машинала, «Хундай» экскаватор сатып алгъандыла. Аны хайырындан каскад ГЭС-ни кзурулушунда жер ишлени аласымын «Черек-1» кзурулушчулары тамамлайдыла.

Суратланы МАМАИЛАНЫ АЛИИ алгъанды.

Экскаваторчу Мокъаланы Валерий.

«Хундай» экскаватор жангы «Урал» машиналагъа топуракъ жоюлейди.

«Интернационал» машинала.

АХШЫ ХАПАР

Грозныйни ара орамларындан бирине В.Кокону аты аталганды

Чечен Республиканы Грозный шахтарыны ара орамларындан бирине Къабарты-Малкър Республиканы биринчи Президентни Валерий Кокону аты аталганды.

В.Кокону Шимал Кавказда даражасы бийик эди. Ол регионалы аралы келишилуюню кючюлеге кёл кыялны салганды. Андан тышында да, ол Чечен Республиканы биринчи Президентни Аман Ханни Каспийорту политика курсун тюзге санал, аны бля кыяты байламлыкъ жюрюктелени турганды.

ЖАБОЛАНЫ АКИТАД.

КЪМР-ни Парламентини депутатларыны эслерине

Бийил 19-чу сентябрде КЪМР-ни Парламентини июнде республиканы законла чыгарыу органы кезиюнондан алгъа бардырыллыкъ жыйылуу болукду. Ол 10 сагытда башлангырыкды.

КЪМР-ни Парламентини Президиуму

Жазылуу - 2008

Багысына кёл къошулмаганды

Связны битеу почта бёлюмлеринде 2008 жылны биринчи жарымына «Заман» газетге жазылуу башланганды.

Жазылууну багысы алты айгъа - 342 сом 84 капекди. Бир жыл мындан алгъа болганы бля тенгледирсек, жаланда 4 сом къошулганды. Бусагъатдагы халгъа керге, ол кёл тийюлдю.

Бизни индексбибиз-51532

Жерчилик

Нартюх орадыла, сабан суредиле

Республиканы сабанчылары мирзевулар нартноху тирлигин алырга юришчилди. Табийгъат болупла бля байламы бир кес артка къальчуу зольскечиле окуя ол жууупны аршы кзурулуу башлагандыла.

Бюгюнлеге битеу республикада нартнох 11,2 минг гектарда орулганды. Орта эсеп бля хар гектардан 37 центер мирзеву жыйылады.

«Жерлерине, хауа болумларына керге, андан ити да аслам тирлик алганда да, артык бек кзуруныча болмагъанла да бардыла, дейди КЪМР-ни Эл молк эм ашазык министрствосуну жерчилик бёлюмюно таматасы Мырзаланы Шарапий. «Чегем районода нартнох 870 гектарда орулганды да, хар гектарны тирличилиги 44 центер болганды.

Терх району сабанчылары уа ол ишчи 6170 гектарда бошгандыла, а тергегулеге керге, гектардан 41,4 центер уулган нартнох жыйдыла. Озган айлада кыргъаклыкъ

хата келтир ючюно кыюймагъан эсе да, Лескен району молклеринде нартнох аман болмагъанды. Жауунда да жууук сугырылган жерледе уа артыкда арендаторла бай тирлик ёсдоргенди.

Жарсыугъа, хулоса себилген нартнох сабагы суредиле, башха жылдан эсе эки керге эс тирлик жыйылады. Ол нартнохно 10 минг гектар чаклысы чалынганды, силос урулагъа 11870 тонна силос салынганды.

Жерни молылыгы бек аз, топурагы кызы эсе да, сабан сюрюрге, козюлке себиллик участканы хазырагъа керекди. Районланы барысында да бюгюнлеге 64,6 минг гектар жер сюрюлгенди. Аладан 60 минг гектарны козюлке алылгъанды. Хазна къыялмай, молклерни къасыс биринде да буйдай, алап урулука жетер чакыла жарылангандыла, техника хазырды.

КЪАЙГЫРМАЗЛАНЫ БОРИС.

БАЙЛАМЛЫКЪ

Къабарты-Малкъргъа билим алырга

Хар кый сайны Къабарты-Малкъргъа тыш кыраллы жаш адамла билим алырга келеди. Асламысында ала Къабарты-Малкър къырал университетини медицина неда систематехника факультетлерине киреди. Кёл жылпандан бери КЪМР-у битеу дуниндан оту тёрт вуз бля илму байламлыкъ жюрюктелени келеди. Ол санда Кореяны, Пакистанны, Иракны, Сирияны, Туркени эм АШ-ны билим берген окуучу койлери бардыла. Хар жылдан республикагъа 330 тыш къыраллы студент билим алырга келди. Аладан бир къауумларына окугъуанлары иючю халкыны къырал телевиди, башхалары, келишим беритип, кези куржуларандан «ёлп окугъула. Бир-бир тыш къыраллы студенте уа, университетини бошангандан сора, кези къыралларна кыайтып, иш табыл, мында къаладыла.

Бизни кор.

КОНФЕРЕНЦИЯ

Халны тюрлендир муратда

Дагыстанны сакъат эм асыз сабийлеге тутукчулук этген жандаурулукъ фондуны башламчылыгы араланы болумларыны телеконференция этдюрюлдди. Анда Шимал Кавказда сабийлеге деп ишленген социальнай-реабилитация араланы болумларыны тинтиу жаны бля мониторинг бардырырга ону этилгенди.

Бу форумну ишине Къабарты-Малкърны бир къауун министрстволарны, жамауат организацияларыны эм профсоюзларыны кырагандыла. Анда Дагыстанны жандаурулукъ фондуны президентни республиканы сыйлы артисти Патимат Капирова эм Битуресовый граждандар конгрессини Шимал Кавказда куратору Руслан Кутаев ёкюсо сабийле турган койледе ишчи иглендирюу жаны бля докладла этгенди.

Алай социальнай аралда мониторинг тынгыла бардырыла, хар иючюно жашуу болуп ачыкларгъа, керекли медицина оборудование эм дарманла бля жалчытыргъа онг берилди. Тинтиле башлангандан сора Дагыстанны жандаурулукъ фонду Шимал Кавказны социальнай араларына эни болушукъ этегра Россияны Правительствоусундан болушукъ тилерикди.

ГЕЛЯЛАНЫ САХАДИН.

Жаш фахмулагъа къанат берген окуучу юй

3 бет

Суукчулуккуну арлулукъ хорлагъан ингир

4 бет

